

Klimat- och näringslivsdepartementet

Vår referens/dnr:

2023-20

Er referens/dnr:

KN2023/02306

2022-02-28

Remiss av utkast till förordning om elstöd till konsumenter för november-december 2022

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerad förordning och lämnar synpunkter i enlighet med vad som anges nedan.

Grunder för förslaget

Regeringen föreslår att elstöd ska lämnas till fysiska personer, inklusive dödsbon, för el som har tagits ut för förbrukning under november och december 2022, till den del förbrukningen inte överstiger tre miljoner kilowattimmar för en uttagspunkt, med

- 129 öre per kilowattimme för en uttagspunkt som finns i elområde 4,
- 126 öre per kilowattimme för en uttagspunkt som finns i elområde 3, och
- 90 öre per kilowattimme för en uttagspunkt som finns i elområdena 1 och 2.

Av remitterad promemoria framgår att regeringen ser behov att stödja hushållen i hela landet för de höga elpriserna under aktuella månader med anledning av att det varit relativt små skillnader i elpriset mellan södra och norra Sverige.

Elstöd utgår för 80 procent av den uppmätta elförbrukningen i berörda uttagspunkter under perioden november och december 2022, dvs. avdraget ska ske mot förbrukningen och inte ersättningen. Stödet betalas ut till berörda elkonsumenter med elnätsavtal. En elkonsument kan ha flera elnätsavtal och får ersättning för varje avtal. Det krävs ingen ansökan eller att elkonsumenten kontaktar någon aktör som t.ex. en myndighet eller ett elnätsföretag. Stödet betalas ut av Försäkringskassan direkt till elkonsumenterna.

Finansieringen av elstödet ska ske via intäkter från överbelastning, kapacitetsavgifterna (ofta kallade flaskhalsintäkterna), som under normala omständigheter ska användas för att bibehålla och öka överföringskapaciteten i elnätet. Svenska kraftnät fick i uppdrag av regeringen att hos Energimarknadsinspektionen ansöka om använda kapacitetsavgifter för att finansiera åtgärder som på kort sikt kan komma hushållen i hela Sverige till del. Ansökan har lämnats att få använda maximalt 10 mdkr av kapacitetsavgifterna för att finansiera elstöd till fysiska personer, inklusive nödvändig administration, för perioden november – december 2022.

Synpunkter

Svenskt Näringsliv har förståelse för att de höga elpriserna blivit en börda för många hushåll och att detta skapat förväntningar om kompensation. Svenskt Näringsliv menar dock att åtgärder finansierade av kapacitetsavgifter bör riktas till de som svarat för inbetalningarna, dvs. till kunder i elområde 3 och 4.

Vidare anser Svenskt Näringsliv att återföringen av kapacitetsavgifter i så hög grad som möjligt bör ske utifrån samma premisser för både företag och hushåll. En sådan likabehandling innebär att återföringsbeloppen avspeglar dessa sektors andel av elförbrukningen. Då bostäder i elområde 3 och 4 svarar för 30 procent av förbrukningen borde därmed ersättningen till dessa hushåll motsvara 30 procent av de allokerade kapacitetsavgifterna, dvs. 17 mdkr.¹ Resterande 70 procent, eller 39 mdkr, borde enligt samma princip återföras till gruppen juridiska personer, dvs. huvudsakligen företag.

En sådan proportionell fördelning skulle, såvitt Svenskt Näringsliv kan bedöma, också ha blivit utfallet av det ursprungliga förslaget avseende återföringarna för perioden oktober 2021 – september 2022. I och med de ändringar som senare presenterades med hänvisning till EU:s statsstödsregler, framförallt genom införandet av ett takbelopp om 20 mnkr per koncern, bröts dock denna proportionalitet. Detta innebär att återföringarna till juridiska personer kan sägas utgöra en underkompensation med 10 mdkr i förhållande till hushållen och gruppens elförbrukning.

Istället för att använda de medel som frigörs på grund av denna underkompensation till nu föreslagna åtgärd, anser Svenskt Näringsliv att de i första hand bör reserveras för återbetalningar till företag. Parallellt med detta bör de juridiska möjligheterna till detta skyndsamt utredas, exempelvis genom att studera hur andra EU-länder har utformat sina system. Såvitt Svenskt Näringsliv kan bedöma är det oklart i vilken omfattning detta utretts eller studerats, i vart fall saknas en närmare redogörelse för det i det remitterade underlaget.² Om det skulle visa sig att statsstödsregelverket inte lämnar något utrymme för ytterligare återbetalningar (och att andra EU-länder därmed inte gör utbetalningar till företag överstigande takbeloppet) får behovet av ytterligare kompensation till hushållen vägas mot nyttan av att medlen används till dess ursprungliga syften, dvs. primärt att öka kapaciteten i överföringssystemet.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall

Fredrik Carlgren

Robert Lönn

¹ Uppgifterna om bostäders och övriga sektors andelar av elförbrukningen är hämtade från SCB:s årliga energistatistik. Bostäders andel av förbrukningen i elområde 3 och 4 uppgick till 29,3 procent år 2019 och 2020 samt till 30,8 procent under 2021.

² Denna synpunkt framför Svenskt Näringsliv även i remiss om elstöd till företag, KN2023/02353.